



softconsulting

Cirkularna ekonomija

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Konsultant za poslovni razvoj

Agenda

- **I MODUL (9,00 - 10,30): Osnove cirkularne ekonomije**
 - Uvod i definicija pojmova
 - Prednosti i nedostaci cirkularne ekonomije
 - Nedoumice o cirkularnoj ekonomiji
- Pauza za osvježenje (10,30 - 10,45)
- **II MODUL (10,45 - 12,15): Principi, metode i modeli cirkularne ekonomije**
 - Principi cirkularne ekonomije
 - Metode cirkularne ekonomije
 - Cirkularna ekonomija i ‘novi’ poslovni modeli
- Pauza za ručak (12,15 – 13,00)
- **III MODUL: (13,00 – 14,30): Novi poslovni koncepti**
 - Zero –Waste koncept
 - ‘Zeleni’ marketing i DOP
 - Šta je GSM industrija?
- Pauza za osvježenje (14,30 – 14,45)
- **Praktične vježbe (14,45 – 16,45)**
- **Zaključak (16,45 – 17,00)**

Uvod i definicija osnovnih pojmova



- Cirkularna ekonomija:
 - strategija prijelaza iz postojećeg linearnog u kružni koncept ekonomije
 - novi ekonomski model koji osigurava održivo upravljanje resursima
 - produljenje životnog ciklusa proizvoda sa ciljem smanjenja otpada i povećanog korištenja obnovljivih izvora energije
 - okvir koji obuhvata mnogo više sektora i dijelova društva od samog upravljanja otpadom i preduvjet je za postizanje 'pametnog', održivog i uključivog razvoja
 - zahtijeva nove poslovne modele i prelazak sa koncepta prodaje proizvoda na koncept prodaje usluga.

Prednosti i nedostaci cirkularne ekonomije



- Osnovna prednost cirkularne ekonomije je optimalna metoda proizvodnje u različitim industrijskim sektorima:
 - podrazumijeva najmanju moguću razinu otpadnog materijala koji se više ne može reciklirati
 - svaka aktivnost proizvodnog procesa proizvodi najmanju moguću količinu otpada za konkretnu djelatnost
 - koncept ne utiče na učinkovitost proizvodnih procesa ako je zbroj njihove emisije otpadnog materijala nula.
- Ključni nedostaci cirkularne ekonomije:
 - mnogo je skuplje proizvoditi dugotrajan proizvod od veće količine ekvivalentnih proizvoda za jednokratnu upotrebu
 - ne posvećuje pažnju ljudima kao 'faktorima proizvodnje'.

Nedoumice o cirkularnoj ekonomiji



- Cirkularna ekonomija je još jedna 'mantra' i 'hir' o održivosti.
- Zar cirkularna ekonomija nije novi termin za reciklažu?
- Zašto mijenjati sistem koji dobro funkcioniše?
- Ako ne potičemo kupce da i dalje kupuju proizvode, neće li nam dobit pasti?
- Principe cirkularne ekonomije mogu primjeniti samo 'razvijeni'.
- Greenwashing problematika.

Principi cirkularne ekonomije

- Princip „4R“:
 - eng. Repair - popravi
 - eng. Reuse - ponovo koristi/upotrijebi
 - eng. Remanufacturing - ponovo preradi/proizvedi
 - eng. Recycle - recikliraj.
- Dizajniranje otpada - za ponovnu upotrebu, uz minimalnu potrošnju energije i zadržavanje kvalitete.
- Održavanje proizvoda i materijala u upotrebi - na način da se mogu ponovno upotrijebiti, popraviti i obnoviti.
- Obnavljanje prirodnih resursa - vraćanjem vrijednih hranjivih tvari u tlo, mogu se obogatiti prirodni resursi.

Metode cirkularne ekonomije



- ‘Od kolijevke do kolijevke’ je metoda recikliranja iskorištenog proizvoda da bi se proizveo novi.
- Hijerarhija otpada je plan upravljanja otpadom sa ciljem zaštite okoliša i zdravlja ljudi.
- Plava ekonomija je pronalaženje inovacija, čiji bi uticaj pružio ekonomsko i ekološko prihvatljivo rješenje za pitku vodu, posao, energiju i hranu.
- Bio-mimikrija je metoda koja se oslanja na proučavanje najboljih rješenja iz prirode, te njihovu upotrebu u proizvodnji.
- Industrijska ekologija je metoda ograničenja otpada ili viškova u proizvodnji i razvoj proizvodnje na nusproizvodima.

Cirkularni poslovni modeli

- Cirkularna ekonomija je regenerativni privredni model koji pozitivno utiče na sve vrste kapitala: finansijski, ljudski, društveni i prirodni.
- Digitalizacija i korišćenje tehnologije mogu olakšati uvođenje cirkularnog modela poslovanja.
- Cirkularni poslovni modeli imaju svoje karakteristike i mogu se u pogledu produktivnosti poslovnog sektora koristiti pojedinačno ili u kombinaciji:
 - Ekonomija djeljenja (engl. Sharing economy)
 - Ponovna upotreba resursa (engl. Resource recovery)
 - Produženi životni vijek proizvoda (engl. Product life extension)
 - Proizvod kao usluga (engl. Product as a service).

Zero – Waste koncept

- Zero - Waste je cjeloviti sistemski pristup upravljanju resursima usmjeren na smanjenje, ponovnu upotrebu i recikliranje.
- Pokazatelji koji se moraju zadovoljiti za Zero - Waste koncept:
 - svi odbačeni materijali su resursi
 - resursi se ne spaljuju niti zakopavaju
 - cilj je očuvanje zraka, vode i kopna.
- Ciljevi primjene Zero - Waste koncepta:
 - povećajte recikliranja
 - minimiziranje otpada
 - smanjenje potrošnje i kupovina održivih proizvoda
 - proizvodi se ponovno upotrebljavaju, popravljaju ili recikliraju.

‘Zeleni’ marketing i DOP

- ‘Zelena’ pitanja postaju sve važnija za donositelje poslovnih odluka.
- ‘Zeleni’ marketing uključuje široki spektar aktivnosti, uključujući modifikaciju proizvoda.
 - ‘Zeleni’ proizvodi nastaju primjenom ‘zelenih’ tehnologija i nemaju negativan uticaj na okoliš.
 - Samo 5% ‘zelenih’ marketinških poruka je u potpunosti istinito i postoji problem nedostatka standardizacije.
- Društveno odgovorno poslovanje (DOP) je koncept poslovanja pri čemu preduzeće u vlastito poslovanje integrira brigu o društvu i okolišu.
 - Uspješnim se smatraju preduzeća koja uzimaju u obzir svoj ekonomski, socijalni i okolišni uticaj.

Šta je GSM industrija?

- 'Zelena' mobilnost ima za cilj smanjenje i onečišćenja zraka i buke iz prometa, te rješavanje klimatskih promjena u prometnom sektoru ublažavanjem i prilagodbom.
- Green and Smart Mobility (GSM) industrija obuhvata:
 - ekološki 'čista' goriva
 - niskokarbonsku ekonomiju
 - 'zelena'/ekološki prihvatljiva vozila
 - ITS/C-ITS
 - MAAS/TAAS
 - autonomna vozila
 - planiranje i
 - obrazovanje.

Zaključak

5 directions for circular business model design





Hvala na ukazanom povjerenju !

► Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- www.savjetnik.ba